

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ถูกยกเลิกไปโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และระบบกลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่มุ่งแก้ไขความล้มเหลวของกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

จากการศึกษาพบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่มีกลไกและกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบบุคคลก่อนที่จะดำรงตำแหน่ง และการตรวจสอบภายหลังการดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งแล้วซึ่งเป็นการตรวจสอบโดยศาล องค์การอิสระ รัฐสภา และภาคประชาชน แต่อย่างไรก็ดี มีเฉพาะบางกลไกการตรวจสอบเท่านั้นที่ใช้ได้ค่อนข้างมีประสิทธิภาพ เช่น การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่อีกหลายกลไกก็ยังมีข้อบกพร่องของการตรวจสอบที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระและมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง จนนำมาสู่ความขัดแย้งรุนแรง อันเป็นที่มาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

กระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นอกจากจะไม่สามารถแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องและปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้แล้ว ยังอาจเป็นการเพิ่มปัญหาทั้งในเรื่องที่มาและกระบวนการสรรหากรรมการในองค์การอิสระ บทบาทของตุลาการในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และที่สำคัญคือ ปัญหาการตรวจสอบผู้ตรวจสอบ ดังนั้น เพื่อให้การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ทั้งในเรื่ององค์ประกอบ กระบวนการได้มา อำนาจหน้าที่ขององค์กรตรวจสอบ รวมทั้งหลักที่ว่าตัวบุคคลที่เข้ามาใช้อำนาจรัฐทุกคนที่จะต้องถูกตรวจสอบการใช้อำนาจได้

This thesis is aimed at finding out the problems about the inspection procedure of the exercise of state power under the 1997 constitution which was canceled by the junta and inspection procedure of the exercise of state power under the 1997 constitution aiming to solve its failure.

After the study, the author has found out that the 1997 constitution has the most concrete inspection procedure of the exercise of state power, including checking up on the people before and after they were appointed which was conducted by court, non – government organizations, the parliament, and the public. However, there were only some of the inspection procedure which can be efficiently employed, for instant, reporting all the property and debts of the politicians. There were still some of the inspection procedure which cannot be efficient and truly freely employed so that they caused violence leading to the 2007 constitution.

Not only cannot the inspection of the exercise of state power under the 1997 constitution solve the problems and weaknesses, but it also increased problems of the source, procedure of recruiting committees to non – government organizations, Judicial role in the inspection of state power, and the most important thing is problems of checking up on the checkers. To make the inspection procedure of the exercise of state power efficient, we should improve the inspection procedure, together with the components, source, power, principle of being checked up.